

OKRUHY A OTÁZKY KE ZKOUŠCE ZE SOCIÁLNÍ POLITIKY 2010

Definice sociální politiky

1. Co je to sociální politika? - obecná definice soc. pol. (dle Krebs, T.H. Marshall, apod.)
2. Co znamenají výrazy soc. politika *ex post* a soc. pol. *ex ante*?
3. Kdo nebo co je subjektem sociální politiky? - definujte a uveďte příklady
4. Kdo nebo co je objektem sociální politiky?
5. Co můžete říci o státu jako o hlavním subjektu sociální politiky? (co dělá a jaké prostředky – mechanismy při své činnosti uplatňuje?)
6. Obce jako subjekty sociální politiky?
7. Nestátní organizace v sociální politice – charakteristika – definice – druhy, způsob a podmínky založení a vzniku.
8. Mezinárodní sociální politika a mezinárodní organizace jako subjekty sociální politiky (OSN, Unicef, Rada Evropy, Evropská unie)
9. Popište vztahy mezi hospodářskou a sociální sférou společnosti, resp. mezi sociální politikou a ekonomikou
10. Charakterizujte tři základní modely sociální politiky
11. Charakterizujte sociální politiku bývalé ČSSR – před rokem 1989
12. Charakterizujte proces transformace sociální politiky po roce 1989 a popište jeho hlavní problémy.
13. Které základní principy jsou uplatňované v sociální politice? – Charakterizujte základní čtyři: spravedlnost, solidarita, subsidiarita, participace.
14. Jaký je charakter cílů v sociální politice?
15. Co je to občanství? - Popište součásti a vývoj institutu občanství.
16. Sociální práva jako součást naší Ústavy.
17. Jaké hlavní funkce plní sociální politika?
18. Které nástroje jsou používány v sociální politice?

Historie sociálně-politických institucí

19. Charakterizujte a zařaďte jednotlivé druhy způsoby sociální pomoci v průběhu historie: rodová solidarita, paternalismus, křesťanská filantropie, chudinská péče, svépomocná solidarita, institucionalizovaná solidarita atd.
20. Charakterizujte způsoby pomoci dle jednotlivých sociálně-politických směrů utvářejících moderní sociální politiku : liberalismus, korporativismus, socialismus

Sociálního stát

21. Co znamená pojem welfare state?
22. Popište a charakterizujte jednotlivé fáze vývoje sociálního státu v Evropě
23. Které ideové zdroje sociálního státu rozlišujeme? – charakterizujte jednotlivé koncepty a teorie státu (konsenzuální, konfliktuální, liberální a konzervativní)
24. Typy – modely sociálního státu
25. Krize sociálního státu - příčiny

Sociální zabezpečení

26. Sociální zabezpečení: definujte sociální zabezpečení, jeho formy a způsoby financování.
27. Charakterizujte tři pilíře systému sociálního zabezpečení u nás – tzn. definujte soc. pojištění, státní soc. podporu a sociální pomoc
28. Nemocenské pojištění: zákonná úprava, účast na pojištění, zabezpečované události a druhy dávek, jejich výše a podpůrná doba
29. Důchodové pojištění: zákonná úprava, účast na pojištění, zabezpečované události, druhy důchodů, princip výpočtu důchodu
30. Státní sociální podpora: zákonná úprava, zabezpečované sociální události, druhy dávek a podmínky jejich nároku
31. Sociální služby: zákonná úprava – nároky a práva občanů, základní formy služeb, základní druhy služeb, příspěvek na péči
32. Poskytovatelé sociálních služeb: podmínky poskytování sociálních služeb, standardy kvality sociálních služeb, kontrola poskytování služeb, financování, pracovníci v sociálních službách
33. Pomoc v hmotné nouzi – právní úprava, vymezení stavu hmotné nouze, příjem a zvýšení příjmu vlastní prací, druhy dávek a jejich charakteristika
34. Životní a existenční minimum - právní úprava, definice, výše, společně posuzované osoby, započitatelné příjmy
35. Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením

Chudoba a sociální vyloučení

36. Jak je definována chudoba a sociální vyloučení v pojetí EU?
37. Příčiny chudoby a sociálního vyloučení (strukturální změny) a faktory z nich vyplývající, jež znamenají zvýšené riziko výskytu chudoby
38. Jak lze chudobu definovat? (subjektivní vs. objektivní chudoba a absolutní a relativní chudoba)
39. Minimální příjmové veličiny (životní a exist. minimum, minimální mzda)

Politika zaměstnanosti a problém nezaměstnanosti

40. V jakém typu společnosti vzniká nezaměstnanost?
41. Vývoj nezaměstnanosti od 19. století (příčiny nízké či vysoké nezaměstnanosti, krizové fáze, masová nezaměstnanost)
42. Současné trendy jež prohlubují nezaměstnanost
43. Problém dlouhodobé nezaměstnanosti a definice skupin, jež postihuje
44. Měření nezaměstnanosti (tj. míra nezaměstnanosti a její vývoj u nás od r. 1990)
45. Typy nezaměstnanosti (dle vybraných kritérií – dle ochoty pracovat, dle délky ...)
46. Příčiny nezaměstnanosti (tj. cyklická, strukturální, frikční atd.)
47. Co je to přirozená nezaměstnanost a příčiny jejího růstu – zejm. nepružnost na trhu práce?

48. Důsledky nezaměstnanosti pro nezaměstnaného – tj. sociální a psychická deprivace, změna ve vnímání času, vliv na zdraví a psychiku; dlouhodobá nezaměstnanost a vznik underclass
49. Patologie spojená s nezaměstnaností
50. Základní strategie boje proti nezaměstnanosti
51. Aktivní politika zaměstnanosti v ČR, zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti (opatření: rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, atd.)
52. Pasivní opatření – podpora v nezaměstnanosti (kdo má nárok, jak dlouho je vyplácena, jaká je její výše?)
53. Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením (chráněná prac. místa, chráněné pracovní dílny,... dle zákona o zaměstnanosti)
54. Jak zní povinnost zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním v ČR?

Bytová politika

55. Sociální aspekty bydlení, právo na bydlení
56. Dvě strategie bytové politiky a jejich příklady v ČR
57. Základní charakteristiky sociálního bydlení
58. Současné problémy – segregace, vyloučené lokality

Zdravotní politika

59. Definice, obsah pojmu
60. Role státu
61. Důvody rostoucích nákladů na zdravotní péči
62. Faktory ovlivňující zdraví
63. Sociální gradient
64. Tři základní schémata zdravotní péče
65. Zdravotní péče v ČR – veřejné zdravotní pojištění

Rodinná politika

66. Finanční podpora rodiny
67. Aktivity k podpoře rodiny
68. Slučitelnost profesních a rodinných rolí